

Norrlandsregionens behandlingsbehovs kriterier för tandreglering

Berörda enheter

Offentliga och privata vårdgivare inom tandvård.

Syfte

Tydliggöra kriterier gällande behandlingsbehov av tandregleringsbehandling.

Behovsgradering tandregleringsbehandling

Denna behovsgradering är gemensam för regionerna i Norrbotten, Västerbotten, Västernorrland och Jämtlands län. Den anger vilka behandlingsbehov som berättigar till vård inom barn- och ungdomstandvård, samt för vuxna i mån av resurser. De behov som ryms i grupperna 1 och 2 skall ges företräde till vården. Behov som ryms under gruppen 3 skall inte behandlas i den avgiftsfria barn- och ungdomstandvården. Undantag utgör interceptiva åtgärder som är en självklar del av all barn- och ungdomstandvård.

Grupp 1: Mycket stort behov

- 1 Läpp-, käk- och gomspaltor.
- 2 Syndrom som medför ansiktsdeformiteter.
- 3 Utseendemässigt och/eller funktionellt handikappande anomalier t.ex. extrema post eller prenatala bett, extremt öppna bett med enbart molarkontakter.
- 4 Multipla aplasier 1*.

Grupp 2: Stort behov

- 1 Stor horisontell överbitning med inkompetent läppslutning och traumarisk (2*).
- 2 Prenormalt tvångsbett.
- 3 Djupbett med gingival påbitning.
- 4 Enkelsidigt korsbett med tvångsförning (3*).
- 5 Saxbett eller artikulationsstörande saxbitning.
- 6 Aplasi eller tandförlust i fronten med estetiskt störande glesställningar och asymmetrier.
- 7 Aplasi av två eller flera tänder i samma kvadrant (8-orna undantagna).
- 8 Aplasi av enstaka tänder i sidosegmenten vid risk för påtaglig bettpåverkan (4*).
- 9 Invertering med tvångsförning (3*).

Huvudprocess Ortodonti; Tandvård	Ansvarig Angelika Lantto	Processledare Annika Stöckel Hansson	Sida 1 av 2
Dokumenttyp Vårdrutin	Dokument-Id VARD-5-5237	Godkänt datum 2023-04-18	Version 7.0

- 10 Ektopiskt erumperande eller retinerade incisiver eller hörntänder (5*).
- 11 Starkt uttalade trång- och glesställningar, rotationer och tippningar som är uppenbart estetiskt eller funktionellt störande.
- 12 Infraokklusion av temporära molarer eller permanenta tänder med risk för påtaglig bettpåverkan.

Grupp 3: Mindre behov (6*)

- 1 Prenormala bett med liten negativ horisontell överbitning.
- 2 Postnormala bett utan andra anomalidrag.
- 3 Djupbett utan gingival påbitning.
- 4 Öppna bett utan funktionsstörning och med liten frontal bettöppning.
- 5 Icke tvångsförande korsbett eller korsbitningar.
- 6 Invertering av enstaka tänder utan tvångsförning.
- 7 Mindre uttalade trång- och glesställningar, rotationer och tippningar av ringa estetisk och funktionell betydelse.
- 8 Infraokklusion av temporära molarer eller permanenta tänder.
- 9 Enstaka aplasier utan andra bettavvikelser.

Vid svårbedömda gränsdragningar mellan gruppen 2 och 3 kommer konsulterande ortodontist att använda ICON-index (Index of Complexity, Outcome and Need) för [bedömning](#).

* Notiser med anledning av behovsgraderingsdokumentet:

- 1 Begreppet ”multipla aplasier” används vanligen när patienten saknar 6 tänder eller fler.
- 2 Med stor horisontell överbitning avses horisontell överbitning mer än 6 mm.
- 3 Med ”tvångsförning” avses en tydlig förskjutning av underkäken från retruderad kontaktposition till interkuspitation, anteriort eller lateralt.
- 4 Risk för påtaglig bettpåverkan kan vara stor vid aplasi i underkäken i kombination med postnormalt djupbett.
- 5 Retinerade tänder vid avslutad bettutveckling kan ofta lämnas utan åtgärd.
- 6 Normalt ges denna grupp inte ortodontisk behandling inom barn- och ungdomstandvården. Undantag skall göras för interceptiva åtgärder i syfte att avbryta en ogynnsam bettutveckling. Dessa åtgärder utgör en självklar del av den organiserade barn- och ungdomstandvården. En god ortodontisk interceptivvård kan leda till att antalet barn med behov av ortodontisk behandling kan minskas eller svårighetsgraden hos dem som behandlas kan bli lägre. Öppna bett med parafunktioner, korsbett i kombination med platsbrist, prenatala bett, inverteringar och enstaka aplasier är exempel på tillstånd där tidiga, och enkla åtgärder har god effekt.

Huvudprocess Ortodonti; Tandvård	Ansvarig Angelika Lantto	Processledare Annika Stöckel Hansson	Sida 2 av 2
Dokumenttyp Vårdrutin	Dokument-Id VARD-5-5237	Godkänt datum 2023-04-18	Version 7.0